

Grajsko poslopje iz dneva v dan odkriva nove površine, zidovje pa je vse trdnejše foto: A. Selan

Grad po »finančnem dežju«

Turist, ki se dandanes zanima za ljubljanskega očaka ne bo doživel, da bi ga turistični delavci vzpodbudili, naj ga obiše. Tisti pa, ki se tudi brez reklame napotijo nanj, z malo sreče naletijo na odprt grajski stolp, in si ob lepem vremenu ogledajo daljno ljubljansko okolico, včasih tudi tja do Triglava. Tik pred njimi pa se jim kaže zidarski prizor, ki da vedeti, da bo kaj kmalu vse drugače.

Čeprav posebne gradbene tehnike ni moč opaziti in ljubljanski spremljevalci pravijo, da se ne godi nič posebnega, postaja zidovje častitljive starosti iz dneva v dan trdnejše, dela pa potekajo hitreje, kot so si sprva organizatorji sanacije zamišljali.

Zahvala tekočemu delu gre predvsem močnejšemu »finan-

nemu dežju,« ki ga je bil grad deležen v zadnjem obdobju. Občina Center je porok, ki v Ljubljanski banki toliko zaleže, da so s posojilom priskočili na pomoč gradbenemu podjetju Grosuplje, tako da izvaja delo z večjim zamahom, kot je bilo načrtovano.

Načrti okoli sanacije gradu so se pletli precej dolgo in ni ga

bilo, ki bi si upal vložiti v zidovje toliko, da bi bila zgradba trdna in bi se mu kljub kakršni koli dejavnosti investicija še povrnila. Zato se je moralo mesto odločiti, ali samo poseže v sanacijo, ali pa se bo moralo od gradu posloviti. Najčastitljivejša stavba v mestu je grozila, da se bo sesula.

In mesto se je odločilo. Vse ljubljanske občine so stopile skupaj in zagotovile, da bodo prispevale za obnovu. Gradbeno podjetje Grosuplje pa naj bi poskrbelo za sama obnovitvena dela.

Po dosedanjih računih bodo obnovitvena dela veljala 58 milijonov dinarjev. Ta denar zagotavlja, da bo grajska zgradba trdna, da bo v njej dovolj vode, plina in telefonskih priključkov za vse in da bo tudi okolica urejena.

Čeprav je poslopje iz zabeje perspektive videti dokaj veliko, v njem niti ni toliko prostora. Grajskih 6500 kvadratnih metrov ni toliko, da za njih ne bi bilo velikega zanimanja. Najresnejši najemnik »surovih«, a komunalno dobro opremljenih prostorov je med gostinci Gostinsko hotelsko turistično podjetje, sicer pa se za prvi del prostorov, katerih namembnost je že znana, zanimata tudi Emona in Mercator. V delu, ki naj bi začelo prihodnje leto, po zagotovitvi predstavnikov mestne skupščine pa najkasneje na pomlad leta 1979, je predvidenih za kulturno dejavnost 595 kvadratnih metrov, za gostinsko in turistično dejavnost 2114 kvadratnih metrov in za poročni urad – 220 kvadratnih metrov. Kaj se bo dogajalo na ostali površini gradu še ni dokončno določeno.

kozerija

Najcenejši dopust

»Tovariši, iz vodovodne pipe mi teče pesek namesto vode.«

»Prosim? tukaj Vodovod. Mi s peskom nimamo ničesar.«

V telefonski slušalki sem zaslišal le še tu-tu. Besno sem ponovno klical tovariša iz Vodovoda, saj sem bil prepričan, da so prav oni zadolženi za to, da iz vodovodne pipe teče voda in ne pesek. Toda tovariš na drugi strani je kategorično zanimal njihovo odgovornost za pesek, čeprav ni vedel kdo bi bil natančno zadolžen in pristojen za pesek, ki teče iz pipe.

Potolažil sem se z dejstvom, da lahko pijem tudi radensko, otroci sok, pa še sem ter tja kako pivo za najhujšo žejo. Po desetih dneh me je žena opozorila, da v prihodnjem tednu ne bomo več imeli mesa, temveč le krompir, saj je denarja zaradi velike porabe radenske, sokov in piva zmanjkalo. Ponovno sem poizkusil s telefonom, vendar se na moje klice ni nihče več oglašil, saj so verjetno odšli na dopust.

Ko sem naslednjega dne hotel oditi v službo, nisem našel nobene srajce več. Poiskal sem krivca, svojo ženo, ki pa je odločno zanikala svojo krivdo.

»Saj sam dobro veš, da se je pralni stroj pokvaril že prvi dan, verjetno zato, ker ne deluje na pesek, ampak na vodo.«

»In zakaj nisi poklicala servisa, da bi stroj popravili?!«

»Tudi serviser je bil tukaj, očistil stroj, vendar brez uspeha, saj se je po desetih minutah ponovno zamašil s peskom. Račun, bova v kratkem dobila.«

V službi so me počasi začeli gledati postrani, ker sem hodil neobrit in neopran, nekateri, najbolj nesramni pa so celo začeli vihati nos, ko so me srečali.

Napel sem še zadnje sile in odnesel pesek ter nekaj kapljic vode, ki so pritekale iz pipe, sanitarnemu inšpektorju, in upal, da mi bo pomagal.

»Tovariš, voda ni okužena, vsaj ta, ki je v steklenici.«

»Kaj pa pesek?«

»Pesek pravzaprav vodi ne škodi in zato vam ne morem pomagati.«

Sedaj sem doma, saj so mi v službi svetovali, naj si sam vzamem dopust, da se malce uredim. Otroci v banji in umivalnikih gradijo potice iz peska, sam pa pijem pivo in premišlujem o tem, da bo nekoč bolje. Saj plačujem poseben prispevek za modernizacijo vodovoda Ljubljane.

P. s. Vsaka podobnost z resničnostjo ni izključena, saj se take stvari v Ljubljani resnično dogajajo, posebno še na Močnikovi 6.

B. Pogačnik

Po dosedanjih predlogih, na te bodo vplivala še dognanja arhitektov, ki se jim iz dneva v dan odpira nov svet (ob rušenju in saniranju ga odkrivajo gradbeni delavci) naj bi bila celotna podoba gradu odvisna predvsem od arhitektonskih zanimivosti, ki se porajajo sproti. Grad je bil večkrat prezidan in načrtovalci prenavljanja se niso odločili niti za najzanimivejše obdobje niti za najzanimivejši slog, temveč bodo obiskovalcem pokazali predvsem tiste dele gradu, ki bodo za ogled najprivlačnejši. Neglede na to pa je že znana odločitev, da bo preostali del gradu namenjen predvsem kulturnim in zgodovinskim znamenitostim Ljubljane. Tako naj bi bili v drugem delu, ta naj bi bil dokončan najkasneje v naslednjih petih letih, prostori prirejani za kulturno umetniške nastope, vrsta dvoranic pa naj bi dala zgoščen pregled ljubljanskih kulturnih ustanov in vabila obiskovalce k temeljitejšemu ogledu umetnin v matična poslopja.

Mesto se je odločilo, da bo stavbo ohranilo pri življenju in jo usposobilo za sprejem tistih, ki naj bi v njim delali. Slednji pa bodo investirali v dokončno opremo. Mesto bo torej pripravilo le vse potrebno, poskrbelo bo za »grajsko infrastrukturo«, na-

daljnjo ureditev pa bo prepustilo najemnikom. Kakšno podobo pa bodo imeli prostori, neglede na namembnost, pa bodo odločili strokovnjaki.

A. S.

Učenci osemletk o železnici

V avli Železniškega gospodarstva Ljubljana, Moše Pijadejeva 39, je odprta razstava najboljših likovnih in literarnih prispevkov, ki so jih poslali učenci osnovnih šol ob dnevu železničarjev – 15. aprilu, na temo o železnici.

Nagradnemu natečaju, ki ga je razpisalo Železniško gospodarstvo, se je odzvalo 9115 učencev osnovnih šol. Poslali so 3922 literarnih in 5193 likovnih prispevkov. Učenci so zelo slikovito in domiselno opisali ter narisali svoj pogled na železnico; njen razvoj, sedanje dosežke in prihodnost. Mnogo prispevkov o železnici in železničarjih je povezanih z zgodovinskimi dogodki, ki jih slavimo v letošnjem letu. Nič koliko pa je zanimivih doživetij s potovanj. Želijo si jih še več, s hitrimi in udobnimi vlaki prihodnosti, kakršne si zamišljajo.

Razstava bo odprta še do predvidoma 5. avgusta 1977. M. B.

Hubadovih 60 let

V okviru festivala se je v Križankah pred kratkim predstavil simfonični orkester Radio televizije Ljubljana z dirigentom Samom Hubadom, ki je tako praznoval svojo 60. obletnico. Zaigrali so Kozinovo Belo krajino, polno folklornih elementov, ki pa, kljub uigranosti orkestra, zaradi odprte scene, v nekaterih pasu-sih ni mogla intenzivno zaživeti.

Druga točka sporeda je bil Gershwinov koncert za klavir in orkester. Kot pianist je nastopil Aci Bertonec in igral suvereno, polno in sproščeno hkrati, skratka prilagojeno akustiki avditorija. Medtem, ko je bil zvok orkestra morda nekoliko preveč odtekajoč, kar je pač povzročil odprt avditorij.

V drugem delu koncerta smo slišali Brahmsovo Simfonijo št. 3 v E-duru, kot jo je poustvaril Samo Hubad. Svojevredna barvitost, zvočna, motivna in tematska, je povzročila željeno zaokroženost in s tem glasbeno poetično skladje. Celokupno pomanjkljivosti odprtega prostora ni bilo čuti.

Sama Hubada in tudi publiko je ob koncu koncerta orkester presenetil z glasbeno čestitko svojemu mojstru.

N. S.

Kulturni center Ivan Cankar

V Ljubljani imamo kar nekaj dvoran za kulturne in politične manifestacije. Težava pa je v tem, da so dvorane zelo slabo tehnično opremljene, poleg tega pa še premajhne za normalen kulturno-umetniški razvoj. Gledališka dejavnost je prostorsko dokaj omejena, tako pred kakor za kulisami.

Orkester Ljubljanske filharmonije se stiska na svojem odru, pa tudi z akustiko Opere se ne gre postavljati.

Republiški in mestni odbor za praznovanje 100-letnice rojstva Ivana Cankarja sta namreč že lani posredovala delavcem v združenem delu in njihovim skupnostim predlog, da bi to praznovanje zaznamovali z začetkom gradnje kulturnega centra na Trgu revolucije. Predlog je kaj hitro dobil najširšo družbeno podporo.

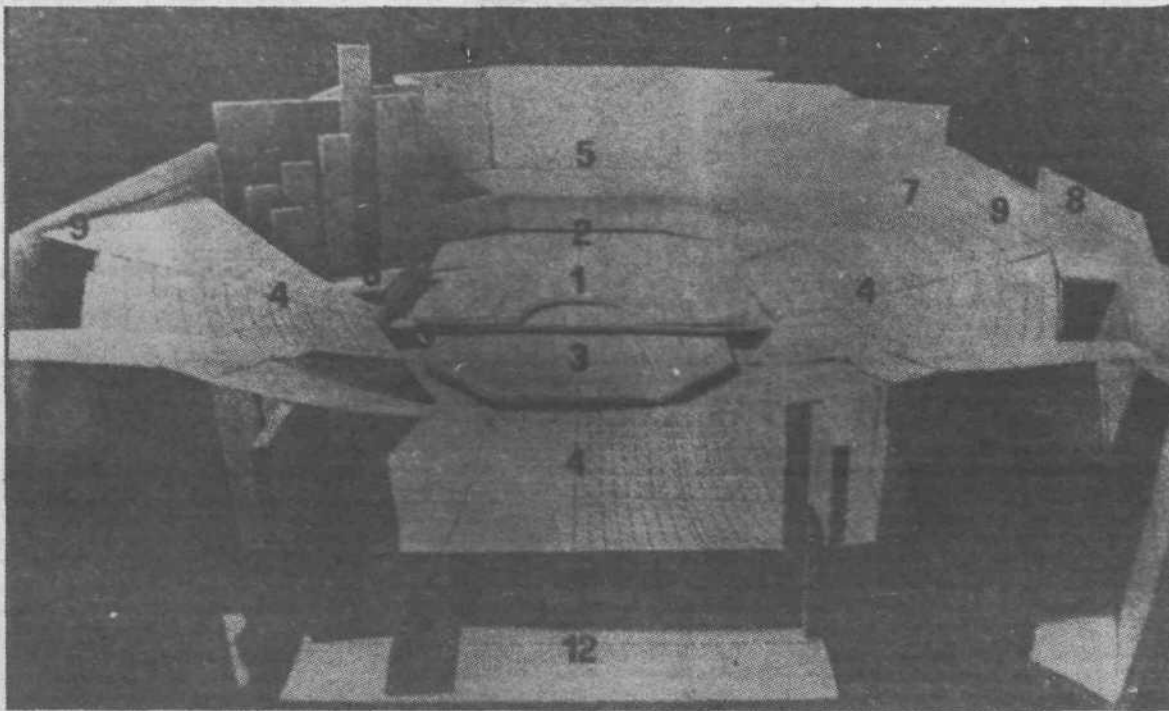
Center bo rasel v dveh fazah. Prva naj bi bila sklenjena 9. maja 1979. leta, obsega pa »dvoranski sklop« z vsemi spremljajočimi objekti. Druga faza zajema delavsko izobraževalni center (knjižnica,

delavska univerza itd.), za katerega bodo v družbenem dogovoru v letu dni izdelali podrobnejše gradivo. Iz programske zasnove kulturnega centra »Ivan Cankar« je razvidno, da je to urbanistično arhitektonska celota, ki bo v tkivu centralne cone Ljubljane pomenila na eni strani notranjo organizacijo, na drugi pa zunanje prostorsko oblikovano celoto. Na novem trgu Ivana Cankarja pa bo vzbujal osrednjo pozornost spomenik našemu največjemu pisatelju, ki bo v celoti visok 5 metrov.

»Dvoranski sklop« bo po dograditvi ponudil troje različnih velikih dvoran (za 250, 800 in 1600 obiskovalcev) ter areno za 220 obiskovalcev.

Zanimivo je tudi to, da bo kulturni dom v skladu s programom odprl prostor vsem, ki lahko s svojim delom obogatijo naš kulturni vsakdan. Hkrati bo to center, s katerim se bomo lahko enakopravno vključili v medrepubliško in mednarodno kulturno sodelovanje.

Andrej Selan

Projekt Kulturnega centra »Ivan Cankar«, delo profesorja E. Ravnikarja.